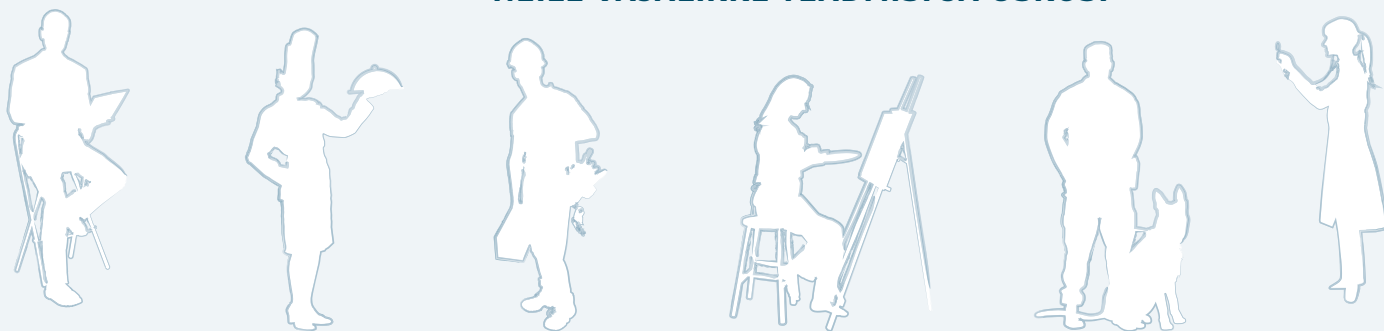

Euroopa
Komisjon

TÄISKASVANUÕPPE POLIITIKA TÕHUSAMAKS

AITAME TÄISKASVANUTEL OMANDADA NEILE VAJALIKKE TEADMISI JA OSKUSI

TÄISKASVANUÕPPE VÄLJAKUTSE

Kiiresti muutuv maailmas edukalt toimetulemiseks vajavad kõik mitmesuguseid teadmisi ja oskusi ning neid peab jätkuvalt kogu elu edasi arendama. See on Euroopa uute oskuste tegevuskava põhisõnum [vt *tekstikasti*]. Kui õigeid oskusi napib, peavad paljud leppima kehvade töökohtade või töötusega ning tõdema, et uue põlvkonna töövõimaluste jaoks ei ole piisavat kvalifikatsiooni. Isegi igapäevane elu võib olla väga raske, kui ei ole põhilisi kirja- ja arvutusoskusi ning digitaaloskusi.

Euroopa täiskasvanuõppe tegevuskavas [vt *tekstikasti*] on kindlaks määratud eesmärk julgustada rohkem täiskasvanuid uuesti õppima asuma. Selle saavutamiseks on EL ja liikmesriigid võtnud vastu mitmesuguseid strateegiaid ja poliitilisi algatusi, et parandada täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavust, üldist kvaliteeti, hulka ja juurdepääsetavust. Lisaks püütakse tõhusate teavitus-, juhendamise- ja motiveerimisstrateegiate abil tagada, et enim abi vajavad rühmad kasutaksid rohkem neid võimalusi.

Jõupingutustest hoolimata näitab siiski statistika, et:

- kõigest kümnendik Euroopa täiskasvanutest osaleb mingis haridus- või koolitustegevuses;
- enam kui veerandil kõigist täiskasvanutest puudub põhiline kirja- ja arvutusoskus ning digitaaloskused, mida on tänapäeval vaja paljude tööde jaoks.

Kuidas saaks muuta täiskasvanuõppe poliitika ja õpivõimaluste pakkumise tõhusamaks?

PROBLEEMI OLEMUS

Euroopa Komisjoni tellimusel hiljuti tehtud uuringus „Euroopa täiskasvanuõppe poliitika ja selle tõhususe süvaanalüüs” tehti kokkuvõtte olemasolevatest andmetest. Sellest selgus, et ehkki täiskasvanuõppe annab üksikisikutele, ettevõtjatele ja ühiskonnale tervikuna märkimisväärsed majanduslikku ja sotsiaalsed kasu, on vaid väga vähestel Euroopa täiskasvanutel võimalik neid võimalusi kasutada.

Uuringus toodi esile mooduseid, kuidas muuta poliitika tõhusamaks, suurendades selle kaudu täiskasvanute osalemist õppes. Saadud tulemuste põhjal määrati uuringus kindlaks kuus põhilist tegurit, mis aitaksid suurendada osalemist täiskasvanuõppes ja oskuste arendamise võimalustes.

KUUS SAMMU TÄISKASVANUÕPPE POLIITIKA TÕHUSTAMISEKS

1 SUURENDADA TÄISKASVANUTE VALMISOLEKUT ÕPPES OSALEDA NING MUUTA PAREMAKS NENDE SUHTUMIST SELLESSE

Osalemine ja selle jätkumine olenevad täiskasvanuõppe heast mainest ning iga õppija positiivsest suhtumisest sellesse. Selle kindlustamiseks saavad liikmesriigid koostöös tööturu osapoolte ja teiste sidusrühmadega suurendada teadlikkust täiskasvanuõppe paljudest eelistest, võtta ühendust täiskasvanutega, kes saaksid sellest kõige rohkem kasu, ning pakkuda neile kohandatud teavet ja juhendamist.

2 JULGUSTADA TÖÖANDJAJD INVESTEERIMA TÄISKASVANUÕPPESSE

Töölaste nõudmiste muutudes peavad töötajad arendama oma olemasolevaid oskusi ja võimeid ning omandama ka uusi oskusi. Seetõttu on kutseoskuste arendamine ja tööalane koolitus põhitegurid, mis võivad innustada täiskasvanuid uuesti õppima asumata. Väga tähtis on tagada, et tööandjad investeeriksid täiskasvanuõppesse, sest see aitab laiendada pakutavate võimaluste valikut ning suurendada õppivate töötajate arvu.

3 PARANDADA EBASOODSAS OLUKORRAS JA RASKESTI KAASATAVATE INIMESTE JUURDEPÄÄSU ÕPIVÕIMALUSTELE

Täiskasvanud õppijate hulka kuulub väga erinevate õppimisvajadustega inimesi. Kõigile ühtemoodi sobivat lahendust pole olemas: poliitikas peaks ette nägema kohandatud programme, mis on piisavalt paindlikud, et neid saaks mugandada iga õppija vajadustele ja motivatsioonile, sh väheste oskustega õppijate põhioskuste arendamiseks. Selle saavutamiseks soovitatakse leida partnereid näiteks kogukondlike rühmituste, ametiühingute ja teiste selliste vahendusorganisatsioonide hulgast.

4 PARANDADA TÄISKASVANUHARIDUSE ASJAKOHASUST KÕIGILE OSALISTELE

Kui haridus- ja koolitusvõimalustes võetakse arvesse nii õppija kui ka tööandja konkreetseid vajadusi ja motivatsiooni, siis suureneb osalemismäär ja lisaks on ka tulemused paremad, st omandatakse kõrgemal tasemel oskusi, saadakse juurdepääs parematele töökohtadele ja sotsiaalselt paremaid tulemusi. Seetõttu tuleks täiskasvanuõppe poliitika ja pakutavad õpivõimalused kujundada nii, et need vastaksid erinevate sihtrühmade vajadustele.

5 TAGADA TÄISKASVANUTE ÕPIVÕIMALUSTE KVALITEET

Pakutav täiskasvanuõppe peab olema kvaliteetne. See on tähtis hea tulemuse saamiseks nii õppijate, tööandjate kui ka kogukonna seisukohalt ning sedasi saab kõige tõhusamalt kasutada ka avaliku sektori investeeringuid.

6 KOOSKÕLASTADA TÄISKASVANUÕPPE POLIITIKA RIIKLIKUL, PIIRKONDLIKUL JA KOHALIKUL TASANDIL

Poliitika võimalikult suure edu tagamiseks tuleb riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil tehtavaid algatusi tõhusalt koordineerida ning kõik asjaomased asutused, organisatsioonid ja sidusrühmad peavad tegema tõhusat koostööd.

VAHEND TÄISKASVANUÕPPE POLIITIKA ARENDAMISEKS

Need kuus edu saavutamiseks vajalikku tegurit on kõigile täiskasvanuõppe poliitikaga tegelevatele inimestele loodud uue poliitika analüüsi vahendi tuumaks.

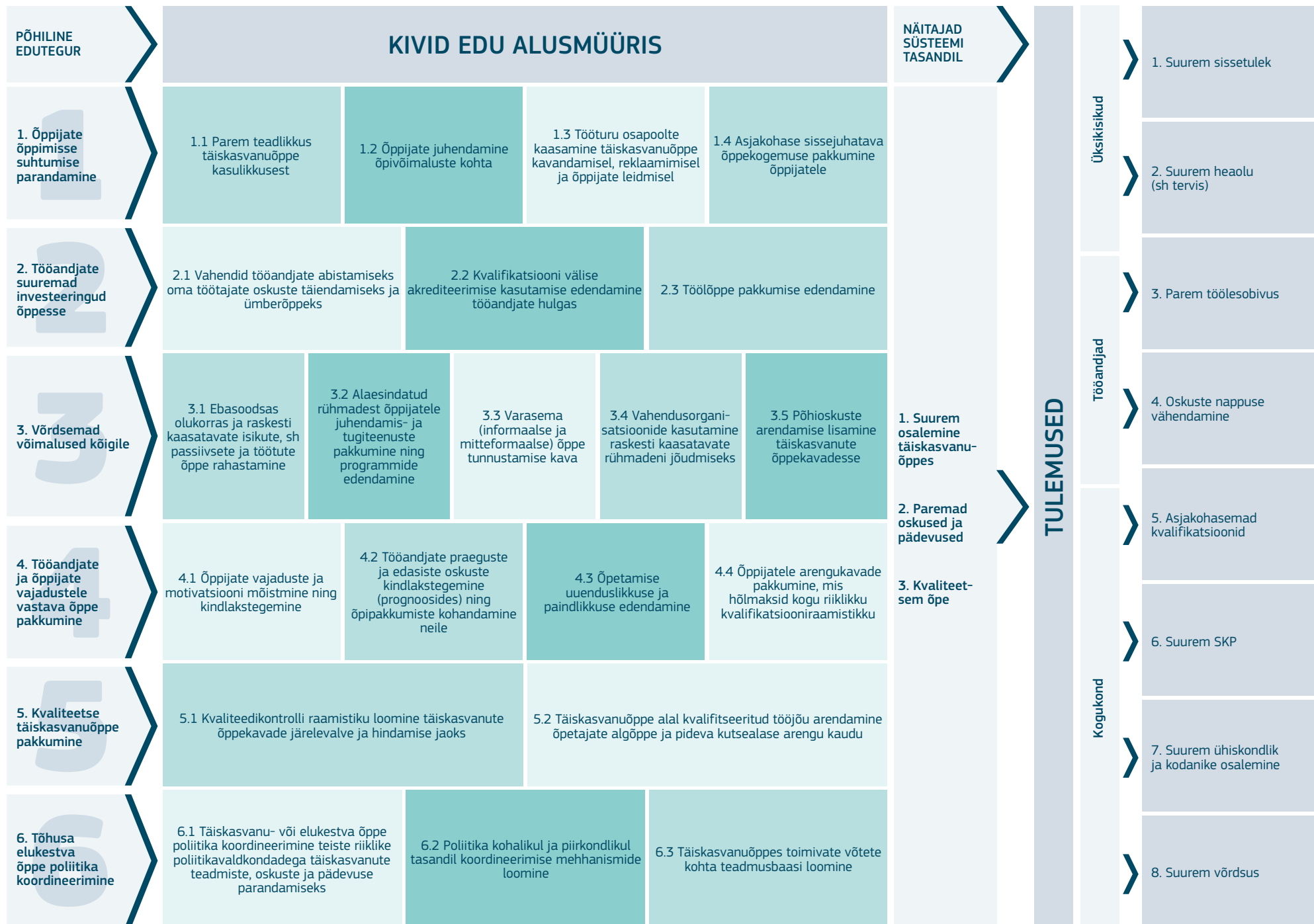
Tehtud uuringust selgus peamine tõsiasi, et enne, kui poliitikat saab täpsustada, et see täidaks paremini oma eesmärgi, peavad poliitika loojad saama selgemalt aru, kuidas erinevad poliitilised lähenemisviisid toimivad. Selleks on vaja süstemaatiliselt andmeid koguda ja rakendada rangemat lähenemisviisi poliitika järelevalvele. Uue vahendiga püütakse abistada poliitikaloosijaid nende kahe ülesande täitmisel.

Vahend koosneb kahest põhilisest osast. Esimene on analüütiline raamistik [vt *tekstikasti*], mis aitab poliitikaloosijatel täiskasvanuõppe poliitikat kujundada ja hinnata. Teiseks on kogutud hulk näitajaid, mis aitavad jälgida poliitika rakendamist, hinnata selle mõju ja võrrelda tehtud järeldusi teiste liikmesriikidega.

Selle vahendi interaktiivne veebivariant on EPAL veebilehel

<https://ec.europa.eu/epale/et/policy-tool>

TÄISKAVANUÕPPE POLIITIKA ANALÜÜSIMISE RAAMISTIK

LISATEAVE

Euroopa Komisjoni toetusel tehtud uuring „Euroopa täiskasvanuõppe poliitika ja selle tõhususe süvaanalüüs” annab ülevaate täiskasvanuõpet käsitlevatest uurimistulemustest, et toetada Euroopa täiskasvanuõppe tegevuskava. See viidi läbi tihedas koostöös töörühma „Haridus ja koolitus 2020” riiklike täiskasvanuõppe ekspertidega.

Uuringu leiade järgmiselt veebilehelt:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=et&pubId=7851&type=2&furtherPubs=yes>

EUROOPA TÄISKASVANUÕPPE TEGEVUSKAVA

EL võttis 2011. aastal vastu Euroopa täiskasvanuõppe tegevuskava. Selle Euroopa koostööpoliitika algatuse eesmärk on see, et liikmesriigid võimaldaksid täiskasvanutel kõigil eluetappidel oma oskusi ja pädevusi arendada ja täiendada ning julgustaksid seda.

Selle poliitika tuumaks on põhimõte, et õppimine kogu täiskasvanuea jooksul on elukestva õppe tähtis osa. Täiskasvanuõppeks nimetatakse kõiki üld- ja kutsehariduse ning -koolituse formaalseid, mitteformaalseid või informaalset vorme, kui need leiavad aset pärast esmase hariduse omandamist ja koolituse saamist.

Poliitikas määratakse kindlaks mitu Euroopa ühist prioriteeti, et 2020. aastaks parandada märgatavalt pakutavate täiskasvanute õpivõimaluste kvaliteeti ja suurendada nende hulka. Muuhulgas pööratakse uue teemana suurt rõhku täiskasvanute põhioskuste arendamisele.

EUROOPA UUTE OSKUSTE TEGEVUSKAVA

Täiskasvanuõpe on üks paljudest ELi ees seisvatest oskustega seotud väljakutsetest. Euroopale parima inimkapitali tagamiseks, töölesobivuse parandamiseks ja tööalase konkurentsivõime suurendamiseks kutsutakse 2016. aasta Euroopa uute oskuste tegevuskavas liikmesriike, tööturu osapooli, tööstuse esindajaid ja teisi sidusrühmi üles tegema koostööd, et omandatud oskused oleksid kvaliteetsemad ja asjakohasemad, paremini tõendatavad ja võrreldavad, et oskuste kohta oleks paremaid andmeid ja teavet paremate karjäärivalikute tegemiseks.

Madala kvalifikatsiooniga ja väheste oskustega täiskasvanute abistamine on üks põhieesmärke. Oskuste tegevuskavas tehakse ettepanek luua oskuste garantii Euroopa 64 miljoni täiskasvanu jaoks, kes ei ole keskharidust omandanud. Selle eesmärk on aidata neil omandada kirja-, arvutus- ja digitaalsete oskuste minimaalne tase ja/või teha samm edasi, et omandada keskharidus või samaväärne kvalifikatsioon. Algatuses osalejad peaksid esiteks läbima oskuste hindamise, mis selgitaks välja olemasolevad oskused ja nende oskuste täiendamise vajaduse, igale üksikisikule tuleb koostada tema konkreetsetele vajadustele kohandatud õppepakett ning valideerida ja tunnustada nende omandatud oskusi.

